

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده مقالات

مکاتیب ملی توافق هسته‌ای

در اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو
(بررسی، حولات پسا برجام)

به احترام:

دکتر احمد بخش

دکتر سیده عذرا میرناظم

دکتر سید محمد حسین قریشی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
معاونت فرهنگی و اجتماعی

سرشناسه: همایش ملی توافق هسته‌ای؛ از اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو (بررسی تحولات پس‌ا برجام) (۱۳۹۵)؛ بیرجند) عنوان و نام پدیدآور: چکیده مقالات همایش ملی توافق هسته‌ای؛ از اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو (بررسی تحولات پس‌ا برجام)؛ به اهتمام احمد بخشی، سیده عذرا میرکاظمی، محمدحسین قریشی؛ برگزار کنندگان وزارت علوم تحقیقات و فناوری، معاونت فرهنگی و اجتماعی، دانشگاه بیرجند، دانشگاه بیرجند معاونت فرهنگی و اجتماعی.

مشخصات نشر: بیرجند: نشر چهار درخت، ۱۳۹۵.

شخصات ظاهری: ۵۹ ص.

خ.د. ۸-۳-۸۴۲۱-۶۰۰-۹۷۸

وضع: فهرست نویسی: فیبا

موضوع: برنامه جامع اقدام مشترک، ۲۰۱۵ م، ۱۴ ژوئیه

موضوع: Joint Comprehensive Plan of Action, 2015 July 14

موضوع: انرژی اتمی - ایران - سیاست دولت

موضوع: Nuclear energy -- Government policy -- Iran

موضوع: انرژی اتمی - ایران - سیاست دولت

موضوع: Nuclear energy -- Government policy -- Iran

موضوع: ایران - روابط خارجی - قرن ۲۱

موضوع: Iran -- Foreign relations -- 20th century

موضوع: ایران - سیاست و حکومت - قرن ۲۰

موضوع: Iran -- Political and government -- 20th century

شناسه افزوده: بخشی، احمد، ۱۳۵۴ -

شناسه افزوده: میرکاظمی، سیده‌عذرا، ۱۳۵۰ -

شناسه افزوده: قریشی، سیدمحمدحسین، ۱۳۳۶ -

شناسه افزوده: ایران، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت فرهنگی و اجتماعی

شناسه افزوده: دانشگاه بیرجند

شناسه افزوده: دانشگاه بیرجند، معاونت فرهنگی و اجتماعی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵/ه۸ KZ56۷۵

رده بندی دیویی: ۳۲۷/۱۷۴۷۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۸۲۲۱۰

این همایش در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام بستر می‌باشد
گردیده است.

ISC
Islamic World Science Citation Center

حقوق این اثر متعلق به دانشگاه بیرجند است.

مسئولیت صحت و سقم مطالب به لحاظ حقوقی بر عهده صاحبان مقالات می‌باشد.

چکیده مقالات همایش ملی توافق هسته‌ای؛

از اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو (بررسی تحولات پس‌ا برجام)

به اهتمام: دکتر احمد بخشی، دکتر سیده‌عزرا میرکاظمی، دکتر سید محمدحسین قریشی

ترتیب استانی: دکتر حامد نوروزی، دکتر محمدرضا عزیزی

ناشر: نشر چهاردرخت

چاپ اول: ۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰

طرح جلد: حمید سیف‌پوری

امور فنی: نشر چهاردرخت

محل نشر: بیرجند

چاپ و صحافی: مهرنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۲۱-۳۶-۸

بیرجند، خیابان معلم، بین معلم ۴۴ و خیابان ۱۵ خرداد، نشر چهاردرخت

تلفن: ۳۲۴۳۳۲۸۶ - ۰۵۶ همراه: ۵۶۱۷۱۵۵ ۱۵

www.4derakht.ir

نشر چهاردرخت

پیا، رئیس دانشگاه و رئیس همایش

توان تاریخی ایران اسلامی با شش قدرت جهانی، بر سر موضوع هسته‌ای کشور عزیزمان، رویداد بزرگی در تاریخ انقلاب و همدان اسلامی به حساب می‌آید. توافق به دست آمده، به خوبی نشان داد که منطق استوار و بی‌پایانی، در تمند جمهوری اسلامی ایران در دفاع از حقوق ملت از آنجا که مستظهر است به عنایت، پروتکل و راهبردی‌های هوشمندانه مقام معظم رهبری، می‌تواند بر زبان زور، تهدید و تحریم زبانه‌ها، مانع از جنگ و راهبردی ملت و هوشمندی مذاکره کنندگان و البته سخت‌کوشی و از جان گذشتگی دشمنان هسته‌ای، کار را به جایی رساند که آنان که در گذشته همواره به زبان تهدید با ایران سخن می‌گفتند و حقوق هسته‌ای ایران را به رسمیت نمی‌شناختند، دریابند که چاره‌ای جز تعامل توافقی، احترام متقابل با جمهوری اسلامی ایران ندارند.

توافق به دست آمده، در کشور و در عرصه بین‌الملل، و تنش‌های متفاوتی به همراه داشت که با توجه به نوع نگاه و برداشت‌های هر کدام از کنش‌گران، امکان از انکار و مخالفت تا پذیرش و قبول تام را در برداشت. آنچه در این میان کمتر مورد توجه جدی جامعه دانشگاهی کشور واقع شد، بررسی علمی و موشکافانه و البته فارغ از حب و بغض‌های سیاسی، در راه یاد بهد. با توجه به این موضوع، دانشگاه بیرجند به عنوان قطب دانشگاهی شرق کشور، در راستای رسالت علمی خود بر آن شد تا همایش ملی «توافق هسته‌ای» از اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو» را به مناسبت این ابعاد مختلف توافق هسته‌ای (برجام) برگزار نماید. امید که نتایج مترتب بر همایش، به تبیین دستاوردهای توافقی که خود مرهون تلاش فرزندان شریف این مرز و بوم در سنگرهای علمی و فنی و مذاکرات و فعالیت‌های سیاسی بین‌المللی است و در نهایت به سربلندی ایران اسلامی کمک کند.

پس‌نگار دبیر علمی

موضوع هسته‌ای ایران یکی از مهم‌ترین تحولات در تاریخ معاصر کشور می‌باشد که از ابتدای انقلاب دارای فرایند پیچیده‌ای بوده است، به‌طوری‌که در دهه گذشته به مسئله و اولویت اول سیاست خارجی و حتی داخلی کشور تبدیل شده است، این موضوع در دولت‌های مختلف متناسب با نگرش‌ها و سیاست‌گذاری‌ها با رویکرد مختلف پیگیری شد که از توافق‌نامه سعدآباد در دولت هشتم تا تصویب چارچوب قطعنامه علیه برنامه هسته‌ای ایران و پررنگ شدن بعد سیاسی و امنیتی آن در دولت‌های نهم و دهم متغیر می‌باشد. این در حالی است که تمام دولت‌های پس از انقلاب، تلاش خود را به بحث مسلح‌آمیز آن معطوف داشته‌اند، اما نوع سیاست دولت‌ها و برداشت‌های ناشی از آن در عرصه بین‌الملل، واکنش‌های متفاوت از همکاری تا تعارض را در پی داشته است.

با روی کار آمدن دولت یازدهم در سال ۱۳۹۲، موضوع هسته‌ای ایران همان‌طور که در زمان تبلیغات کاندیداها نیز قابل تشخیص بود، به اولویت اول کشور تبدیل شد و جهت‌گیری‌های اقتصادی و سیاسی را نیز تحت تأثیر قرار داد، لذا با توجه به نگرش کارزار جدید، موضوع هسته‌ای از حیطه امنیتی به سیاسی- بین‌المللی تغییر جهت یافت و دکتر محمدجواد ایتی‌نژاد، تیم وزارت خارجه را با مدیریت وزیر امور خارجه مسئول اقدام جدید نمود. سرانجام پس از ۱۱ ماه مذاکره با گروه ۵+۱ در ۲۳ تیرماه ۱۳۹۴، توافق جامع و نهایی مورد برنامه هسته‌ای ایران حاصل شد.

دانشگاه بیرجند در راستای وظایف خود با همکاری تعدادی از نهادها و سازمان‌ها در صدد برگزاری همایش «توافق هسته‌ای؛ از اجرا تا فرصت‌های پیش‌رو» با رویکرد علمی و پژوهشی برآمده است. این همایش در صدد است که با نگاه منافع ملی و فارغ از نگاه‌های حزبی به بررسی این توافق بپردازد. لذا با این هدف، فراخوان آن منتشر گردید و خوشبختانه از سراسر کشور مقالاتی علمی به دبیرخانه همایش ارسال گردید که در اینجا از تمامی پژوهشگران تقدیر

و تشکر می‌نمایم. همچنین لازم است از آقای دکتر هاشمی معاون محترم فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ جناب آقای دکتر خلیلی، ریاست محترم دانشگاه؛ جناب آقای دکتر قریشی، معاونت محترم فرهنگی و اجتماعی پیشین؛ جناب آقای دکتر محمدی، سرپرست محترم معاونت فرهنگی و اجتماعی و جناب آقای دکتر ندا، معاون محترم پژوهش و فناوری، تقدیر و تشکر نمایم. علاوه بر این از اعضای هیئت علمی، داوران و بخش اجرایی و نهادهای همکار در برگزاری همایش که زحمات زیادی را در به ثمر رساندن این همایش متحمل شده‌اند، تشکر و قدس می‌نمایم. امید داریم که نتایج و دست‌آوردهای حاصله این همایش برای کشور مؤثر باشد.

دکتر احمد بخشی

فهرست مقالات

ارزیابی نقش توافق هسته‌ای در فعالیت‌های علمی و پژوهشی کشور

۱ امید یحیی

ایران: دستاوردها و فرصت‌های حاصل از برجام

۲ روشنگر زینی، سمیه رادی

بازخوانی نقش تعامل سازنده ایران و آمریکا در شکل‌گیری توافق برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)

۳ پیمان زنگنه، سمیه حمیدی

برجام و امنیت زدایی «امنیتی شدن» ایران

۴ محمد جواد رنجکش، فاطمه صمدی، عبدالله اسلامی

برجام، رفع تحریم‌ها و بررسی نقش دولت‌های فرمانده همجوار ج.ا. ایران در پروژه‌های حوزه انرژی

با تأکید بر خطوط لوله گاز تابی و آبی

۵ سید محمد مهدی مرتضوی، مریم مروی

برجام: بررسی محتوا و تعهدات طرفین

۶ احمد بخشی، صادق موسی‌نژاد، زهرا قاسمی

بررسی آثار توافق هسته‌ای بر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشور

۷ مهدی فاطمی، محمد هادی آرین، زهرا وفادار

بررسی آثار و پیامدهای توافق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران بر ساختار امنیتی منطقه خاورمیانه

۸ محمدعلی بصیری، الهام استوار

بررسی اثرات توافق هسته‌ای در توسعه صادرات غیر نفتی کشور

مهدی فاطمی، محمد هادی آرین، زهرا وفادار ۹

بررسی استراتژی‌های ایران و آمریکا در پسابرجام براساس نظریه بازی‌ها

سید امین رضوی نژاد ۱۱

بررسی تأثیر برجام در تأمین امنیت نظام بین‌الملل

جاوید منتظران - عل‌حطری ۱۲

بررسی تأثیرات توافق هسته‌ای ایران بر آینده انرژی‌های هسته‌ای و تجدیدپذیر

امید دیمی ۱۳

بررسی جنبه‌های اقتصادی تحریم‌های هسته‌ای در چارچوب نظریه‌های محرومیت نسبی و توسعه دیرونگام

امیر حافظی خواه ۱۵

بررسی دستاوردها و چالش‌های سیاسی - امنیتی برجام بر اساس مدل SWOT (مطالعه موردی: مناظره‌ها و مصاحبه‌های هسته‌ای)

مسلم خسروی زارگز، علی جزندی، مهدی غفاری، سعید جعفری ۱۶

بررسی مقایسه‌ای ملی شدن صنعت نفت و بومی شدن انرژی هسته‌ای در ایران (تاریخ تکرار می‌شود؟)

مسلم خسروی زارگز، زهرا بخشی، سمیه بخشی ۱۸

بررسی ملاحظات اقتصادی ایران در دوره پسابرجام

سید عباس احمدی، فاطمه مقدم ۱۹

بررسی وضعیت اقتصادی ایران در فضای پسابرجام بر اساس مدل SOAR

احمد بخشی، هاشم قادری، مجید دروار علیدای ۲۰

برند آفرینی ضرورت بنیادین توسعه گردشگری نواحی کمتر توسعه یافته ایران در عصر پسابرجام

مورد پژوهی: بخش گردشگری استان خراسان جنوبی

محمد اسکندری ثانی، عمران راستی ۲۱

پسا برجام: تغییر پارادایم «انزوا و تعارض» به «گفتمان و دولت رفاه»

علی جریان القار ۲۲

پیامدهای فرهنگی و اجتماعی پستی یا انزوای فرهنگی

محمدصادق سعیدزاده، محسن سعیدی ۲۴

تأثیر توافق هسته‌ای در تضعیف پروژه ایران: راسی در فضای بین‌المللی بر اساس رهیافت سازمان‌نگاری

سیدحسین اطهری، امید حسینی ۲۵

تأثیر برجام در توسعه ظرفیت‌های ژئواکونامیک جمهوری اسلامی ایران در نظام بین‌الملل

جاوید منتظران ۲۷

تأثیر توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ بر نقش منطقه‌ای و بین‌المللی ایران

احمد بخشی ۲۸

تبیین موضع اتحادیه اروپا (EU3) در مذاکرات هسته‌ای ایران و ۵+۱

مریم یاری ۳۰

تبیین سیاست دولت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در قبال توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱

محمود نورانی، هادی عسگری، مهدی اسماعیلی‌نیا ۳۱

تجربه سیاسی جمهوری اسلامی ایران در مسئله هسته‌ای و نقش آن در توافق هسته‌ای برجام

مسلم خسروی زارگز، سمیه بخشی، زهرا بخشی ۳۲

تحلیل فرآیند استفاده صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای در بستر نظریه سیستم‌ها

سوده رضایی ۳۳

تحلیل محتوای دو روزنامه «ایران» و «کیهان» از برجام

دکتر محمد عابدی اردکانی ۳۴

تحلیل و بررسی عملکرد رسانه‌های عربی در موضوع برجام

دکتر علی‌اکبر محمدی ۳۵

توافق برجام؛ مکاتیم تعدیل‌کننده و آشوب‌زدا در فرآیند ماراثن هسته‌ای ایران

سمیه جادی، پیمان زنگنه ۳۶

توافق هسته‌ای ایران؛ غرب و تحول در بسترهای تأمین امنیت انرژی اتحادیه اروپایی

فرزاد رستمی ۳۷

توافق هسته‌ای و پروژۀ ایران هر سی

مائده علی‌آبادی، فرخنده ساریان، راضیه علم‌آبادی ۳۸

توافق هسته‌ای و تأثیر آن بر امنیت منطقه‌ای ایران

فرحناز دلارام، رقیه دلارام ۳۹

توافق هسته‌ای و تأثیر آن بر جایگاه ایران در منطقه خاور میانه

محمد صداقت ۴۰

توافق هسته‌ای؛ ارتعاشات منطقه‌ای (کاربست نظریات سازه‌انگاری و مکتب لندن)

جابر قاسمی، مرضیه عابدی، زهرا عزیزی ۴۱

توافق هسته‌ای؛ تحولات و فرصت‌های پیش روی ایران

نوشین احمدیان ۴۲

توسعه نهادی محلی بستری برای توانمندسازی اجتماعات محلی در عصر پسابرجام نمونه تجربی: استان خراسان جنوبی

محمد اسکندری ثانی، عاطفه خزایی ۴۳

- چالش‌های امنیتی خرید اقلام با کاربری دوگانه در برجام و رفع آن‌ها با رویکرد اقتصاد مقاومتی
حسین مزیدآبادی فراهانی ۴۴
- دیپلماسی اقتصادی، علمی و فرهنگی به مثابه قدرت نرم در فضای پسابرجام
مسعود اختر، معصومه خلیلی ۴۵
- راکتورهای ترکیبی شکافت - همجوشی: فرصت طلایی برجام پیش روی جمهوری اسلامی ایران در زمینه گدازخت هسته‌ای
سیده ام البنین نیری، عباس قاسمی زاد، سید مهدی تیموری سندسی ۴۷
- رویکرد شرق‌شناسانه غرب به پرونده هسته‌ای ایران
دکتر اسکندر مرادی ۴۸
- سیاست آمریکا در قبال برنامه هسته‌ای ایران: ریشه ایران‌هراسی
سعید خاتم ۴۹
- غیرامنیتی شدن برنامه هسته‌ای ایران و تاثیر آن بر افزایش همکاری‌های ایران و اتحادیه اروپا
حمید صالحی، علیرضا ثمودی پیله رود ۵۰
- فرصت‌ها و چالش‌های توافق هسته‌ای و دوران پساتحریم
مرتضی زیبایی، معصومه مقدم ۵۱
- گفتن هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران؛ عزت و اقتدار ملی با تثبیت حقوق هسته‌ای
ابوالفضل صدقی، علیرضا رحیمی، محمد مهربان ۵۲
- مسأله هسته‌ای و راه دشوار اعتمادسازی
رحمن قهرمان پور ۵۳
- نفوذ در پسابرجام و استراتژی دفاعی مقام معظم رهبری در مواجهه با آن
عبدالله نوری گلجانی ۵۵

نقش آفرینی بلوک شرق در فرآیند پرونده هسته‌ای ایران

۵۶ بهمان زنگنه، سمیه حمیدی

واکاز، ابعاد و عرصه‌های نفوذ در پسابرجام با تأکید بر نفوذ فرهنگی و سیاسی

۵۷ یرضا جیمی، ابوالفضل صدقی، محمد مهربان

واکازی تعهدات ۱۰۱: ان و گروه ۵+۱ در برجام

۵۸ فاطمه اب... فی...

واکاوی ضمانت‌های ۱۰۱: رایر تن بهی جامعه جهانی علیه برنامه صلح آمیز هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران

۵۹ سید مصطفی مشکوه